

умови його функціонування, так і завдання, які керівництво планує вирішувати за допомогою пенсійної програми [4].

Активізації професійного пенсійного страхування в Україні сприятиме зростання доходів підприємств, стимулююча податкова політика в цій сфері, максимізація інвестиційного доходу на кошти вкладників та мінімізація інвестиційних ризиків, покращення стабільності недержавних пенсійних фондів та страхових компаній.

Література:

1. Як працюють професійні пенсійні програми за кордоном. *Вісник Пенсійного фонду України*. URL: <http://ckpfu.gov.ua/?p=3368> (дата звернення 05.11.2018 р.)
2. Луговенко Н. В. Світовий досвід запровадження пенсійних реформ: уроки для України. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-2/doc/5/02.pdf> (дата звернення 08.11.2018 р.)
3. Цюрко І. А. Корпоративні пенсійні програми на підприємствах України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. №48. С. 24–29.
4. Петрушка О. В. Корпоративне пенсійне страхування як складова соціального захисту найманих працівників. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/11637/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%B0_2016.PDF (дата звернення 05.11.2018 р.)

КУПИНАТ.Ю.

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н. ст. викладач кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Петрушка О. В.

НАКОПИЧУВАЛЬНА ПЕНСІЙНА СИСТЕМА В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Забезпечення належного рівня життя гарантовано кожному громадянину Конституцією України. Саме тому соціальний захист населення є найважливішою ланкою діяльності уряду й індикатором ефективності соціальної політики держави. Система пенсійного забезпечення виступає одним із елементів соціальної політики, з допомогою якого вирішуються різні проблеми, а головне, надаються гарантії фізичним особам, щодо забезпечення рівня життя не нижче прожиткового мінімуму у похилому віці.

В Україні особливо гостро постає питання соціального забезпечення людей, що досягли пенсійного віку. Згідно Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» передбачено три рівні пенсійної системи: солідарна, накопичувальна та система недержавного пенсійного страхування [1]. На сьогодні функціонує лише перший рівень пенсійної системи- солідарний, тобто усі кошти, що зараховуються до Пенсійного фонду України підприємствами та застрахованими особами зразу виплачуються сьогоднішнім пенсіонерам. З соціально-економічним розвитком дана система зазнала кризи і не здатна ефективно функціонувати та виконувати функції, що на неї покладені.

З метою покращення ситуації, щодо пенсійного забезпечення згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» № 2148-VIII від 3 жовтня 2017 поряд із солідарною буде функціонувати

накопичувальна пенсійна система [2]. Накопичувальна пенсійна система може стати основним способом подолання фінансової розбалансованості солідарної пенсійної системи та підвищення індивідуальної відповідальності кожного громадянина за власний добробут у майбутньому[3]. Та, не зважаючи на те, що накопичувальна пенсійна система була передбачене ще Законом України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” № 1058-VI від 9 липня 2003 р., з того часу вона так і не була запроваджена.

Суть накопичувальної пенсійної системи, полягає в тому, що відрахування, які здійснює людина з заробітної плати будуть направлятися в державний Накопичувальний фонд України і зараховуватися на індивідуальних пенсійних рахунках, а потім з метою уникнення інфляції кошти будуть інвестуватися в економіку країни. Дана система, на перший погляд, є ідеальною, тому що буде сприяти не лише розвитку економіки, але і забезпечить справедливі диференційовані виплати пенсій. Але варто докладніше розглянути переваги та недоліки запровадження накопичувальної пенсійної системи, оскільки науковці, політичні діячі та навіть просте населення не може дійти згоди, щодо ефективності її функціонування в Україні.

Основними позитивними сторонами даної системи є те, що завдяки їй відбудеться розвантаження солідарної системи, будуть формуватися індивідуальні накопичення громадян, за рахунок яких і відбудеться справедлива диференціація пенсій. Крім цього дана система може служити рушійною силою щодо забезпечення економічного розвитку шляхом здійснення інвестицій в економіку країни та забезпечити прозорість функціонування пенсійної системи.

Проте, враховуючи нестабільність економіки країни, у даній системі існує безліч ризиків. Найбільша проблема, яка постає перед розпорядниками накопичених коштів, пов’язана з труднощами інвестування накопичених ресурсів, а саме в умовах обмежених напрямків інвестування, високого рівня корупції в країні, несприятливого інвестиційного клімату, політичної нестабільності тощо. У таких умовах існує висока ймовірність зменшення вартості накопичених активів пенсійної системи внаслідок зниження курсу цінних паперів [3, с.123]. Також виділяють такі проблеми у накопичувальній пенсійній системі як: зменшення фінансових ресурсів у солідарній системі, підвищення видатків на адміністрування та на запровадження накопичувальної пенсійної системи, використання коштів накопичувального фонду у корисних цілях зацікавлених структур [4, с.98].

Зваживши всі «за» та «проти» накопичувальної пенсійної системи можна зробити висновок, що вона має перспективи в Україні за умови досягнення глобальних довготермінових цілей соціального та економічного розвитку країни, а саме: створення інвестиційного клімату, належний захист накопичених коштів та надання гарантій застрахованим особам щодо збереження вкладів та отримання доходів, підвищення фінансової грамотності населення та формування державної політики у сфері пенсійного забезпечення та соціального спрямування на довготривалу перспективу [3, с.126].

Література:

1. Закон України «Про загально обов’язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 №1058-IV. URL:<http://www.rada.gov.ua>.

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 3 жовтня 2017 № 2148-VIII. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2148-19>.

3. Петрушка О. В. Накопичувальна система державного пенсійного страхування: переваги та ризики запровадження в Україні. *Світ фінансів*. 2015. №1. С. 119-127.

4. Коваль О.П. Перспективи впровадження загальнообов'язкової накопичувальної пенсійної системи в Україні: вплив на економічну безпеку. :монографія / О. П. Коваль. К.: НІСД. 2012. 240 с.

Анастасія ЛУПІЙЧУК

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н. ст. викладач кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Петрушка О. В.

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ

За роки незалежності в Україні сформована нова система соціального страхування, що за принципами побудови відповідає міжнародним стандартам, зокрема вимогам Європейського кодексу соціального забезпечення та рекомендаціям Міжнародної організації праці. Проте вітчизняна система соціального страхування суттєво відрізняється від тих, що функціонують у розвинених країнах світу не тільки за показниками, а й за якістю та ефективністю надання таких послуг державою.

Проблеми у функціонуванні української системи соціального страхування пов'язані з загальними проблемами макроекономічного характеру: низьким рівнем матеріального забезпечення більшої частини працездатного населення, високим рівнем міграції населення, у тому числі і за межі держави, та відсутністю достовірних механізмів обліку їх доходів, а також низьким рівнем обізнаності громадян з результатами розподілу та перерозподілу ресурсів держави на формування фондів соціального страхування (ФСС).

Проте поряд з макроекономічними проблемами, існують внутрішні проблеми, закладені в самій системі, що суперечать цілям і завданням її розвитку. Чинна система загальнообов'язкового державного соціального страхування виокремлює такі види:

- страхування на випадок безробіття;
- страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;
- страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, що спричинили втрату працездатності;
- пенсійне страхування.

Нормативно-правова основа кожного виду соціального страхування в Україні регламентується відповідними законами і законодавчими актами, на базі яких визначаються особливості організації їх функціонування, джерела створення фінансових ресурсів та економічних відносин, що при цьому виникають між основними учасниками страхового процесу: державою та юридичними особами, як основними страховиками, і фізичними особами, як страхувальниками.

В Україні за останні роки сформувалась досить чітка тенденція щодо збільшення витрат з Державного бюджету на формування Фондів соціального страхування. Питома вага витрат з Державного бюджету на формування ФСС в Україні перебуває в